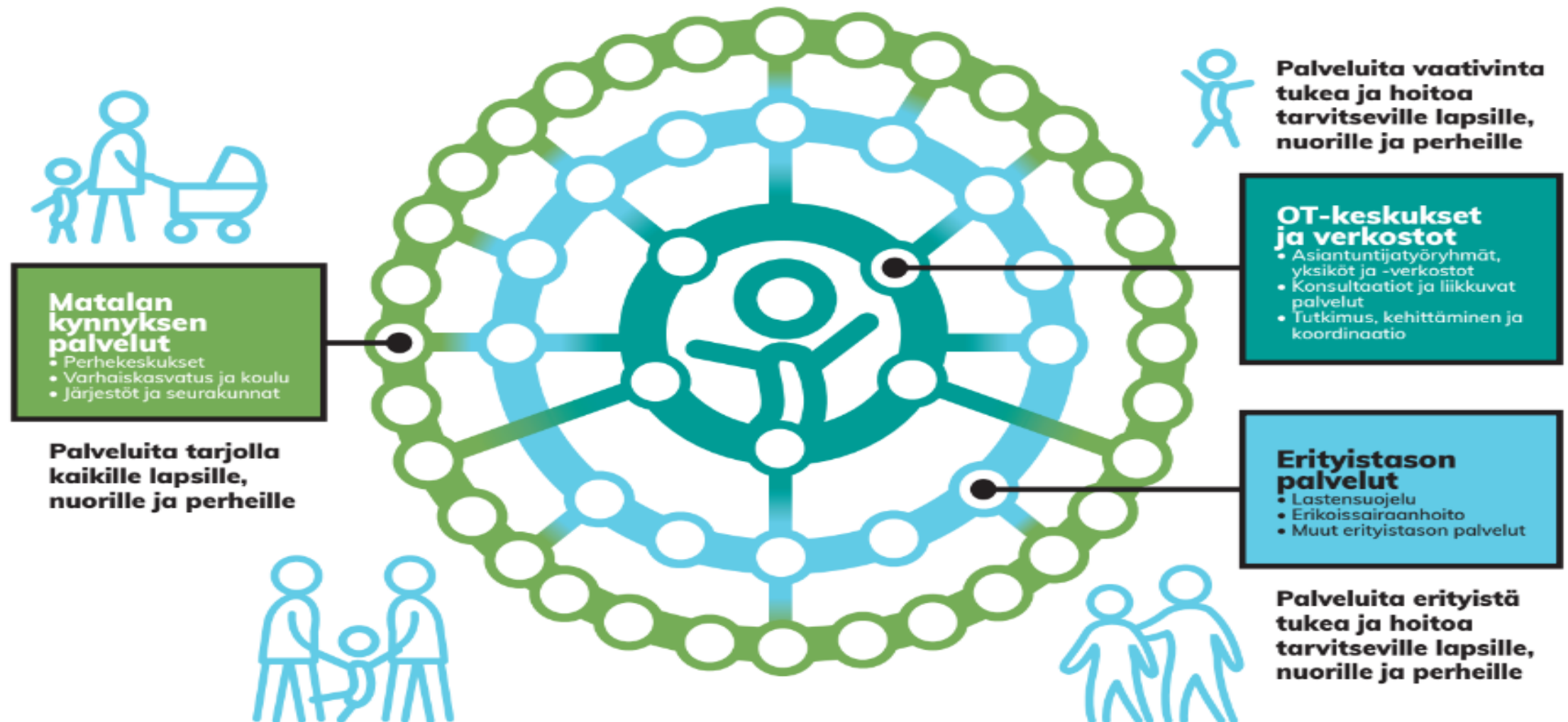

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

Osaamis- ja tukikeskus muodostaa vahvan tukiverkon lapsille, nuorille ja perheille erityisen vaativissa tilanteissa yhdessä perus- ja erityistason palveluiden kanssa.

OT-keskuksen visio

Uudistetuissa vaativimman tason palveluissa tarpeen mukaisesti palveluihin pääsy on sujuvaa, ja tuen ja palveluiden tarve arvioidaan monitoimijaisena yhteistyönä. Vaativimman tason palveluita on saatavilla myös erityistason palveluiden yhteydessä, jossa eri ammattiryhmien asiantuntijuus kootaan yhteiseksi asiakaslähtöiseksi toimintakokonaisuudeksi. Integratiiviset toimintamallit ovat kattavasti käytössä. Palveluketjun sisällöllinen ohjaus varmistaa tarpeenmukaisen palvelun toteutumisen myös perustasolla. Lapsi tai nuori ja hänen perheensä ovat aktiivisina osallistujina palvelun suunnittelussa ja toteuttamisessa

OT-keskusten arvot

**Lapsi- ja perheperusteisuus;
keskeinen arvo asiakaslähtöisyys**

Tutkimusperusteisuus

**Tavoitettavuus ja
saavutettavuus**

Monitoimijaisuus

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluksi

Osaamisen tueksi

Järjestää **täydennyskoulutusta** erityisen vaativissa, integratiivista työtä edellyttävistä teemoista

Varmistaa, että alueella on käytössä vaikuttavat ja yhtenäiset käytännöt → **palveluiden ja hoidon kehittäminen**

Kouluttaa näyttöön perustuvia interventioita ja järjestää oppimis- tilaisuuksia vaativiin ja kompleksisiin asiakastilanteisiin liittyen

Asiakastyön koordinointi

Hyödyntää virtuaalikonsultointia

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen voi ottaa yhteyttä, kun tilanne ei ratkea tavanomaisen yhteistyön keinoin

OT-keskukset ylläpitävät asiantuntijapankkia erityisosaajista.

Kokoo asiantuntijoista pysyviä tiimejä määriteltyjen asiakasryhmien ympärille

Toiminnan perustana verkostoyhteistyö

OT-verkoston avulla etsitään paras asiantuntemus käyttöön

Kokoo yhteen asiantuntijat vaativan asiakastilanteen tueksi

Tutkimus ja tiedon tuottaminen

Edistää monialaista tutkimusta ja menetelmien soveltuvuustutkimusta

Tiivis yhteistyö yliopistojen, sos.alan osaamiskeskuksen, tutkimuslaitosten ja AMK:n kanssa

Tuottaa tietoa kompleksisista asiakastyön tapauksista ja hyödyntää niitä tutkimusperusteisten toimintamallien kehittämisessä

Maakuntaa laajemmalle yhteistyöalueelle keskitettävät asiat jaotellaan kolmeen ryhmään:

Asian/tilanteen harvinaisuudesta johtuva keskittämistarve

Näitä asioita löytyy sekä terveydenhuollosta, että sosiaalihuollosta ja ovat luonteeltaan sellaisia, että hoito/palveluketjut ovat selkeitä, eikä tilanne välttämättä aiheuta monialaisen yhteistyön tarvetta. Keskittämistarve siksi, että asian harvinaisuuden takia myös asiaan erikoistuneita osaajia on vähän.

Asian kompleksisuudesta johtuva keskittämistarve.

Tälle asiakas/asiaryhmälle on tyypillistä tilanteen monimuotoisuus, epäselvyys ja nopea muuttuminen. Näihin tilanteisiin liittyy myös juridishallinnollista monimutkaisuutta. Asiakkaan tilanteen hoitaminen edellyttää vahvaa integratiivista monialaista työskentelyä ja tiedon muodostusta. Kyseessä on siis OT-keskuksen monialaiset hybridityömuodot, joissa sosiaali- ja terveystoimi sekä myös sivistystoimi (erityisesti vaativan erityisen tuen VIP-verkostot) työskentelevät saumattomassa yhteistyössä.

Palvelujärjestelmän toimimattomuuteen liittyvät syyt.

Kolmas tekijä(ryhmä), jolloin asia tai tilanne näyttäisi määrittyvän erityisen hankalaksi hoitaa, liittyy palvelujärjestelmän toimimattomuuteen. Kysymys voi olla myös siitä, ettei asiakas kykene näistä olemassa olevista palveluista hyötymään, tai niihin sitoutumaan. (Tarjolla olevat palvelut eivät vastaa asiakkaan tarpeeseen). Erityisesti näissä tapauksissa varsinaiseen asiakastyöhön liittyy oleellisesti myös tutkimus ja kehittämistoiminnan alueella.

OT-keskuksen lapsi, nuori, perhe

ERITYISEN VAATIVAA HOITOA, OSAAMISTA JA KUNTOUTUSTA

HARVINAISET ONGELMAT:

Asian/tilanteen harvinaisuudesta johtuva keskitetyn erityisosaamisen tarve
Vakaviin ja harvinaisiin rikoksiin (väkivalta ja henkirikokset yms.) syyllistyneiden lasten ja nuorten tutkiminen ja hoito
(Alaikäisten lasten mielentilatutkimukset, vankeusrangaistukseen tuomitut alaikäiset, tuomitsematta jätettyjen tahdonvastainen hoito)

KOMPLEKSISET ONGELMAT:

lasten, nuorten ja perheiden tutkimus-, kuntoutus- ja asiantuntijapalvelut, joiden palveluntarve on erityisen vaativa.

MONIALAISET ONGELMAT:

Vaikeasti vammaisten ja kehitysvammaisten lasten, nuorten ja heidän perheet vaativaa erityisosaamista edellyttävät monialaiset erityispalvelut.
Erityisen vaativaa lastensuojelun monialaista sijaishuollon hoitoa ja kuntoutusta tarvitsevat lapset ja nuoret.

VAATIVINTA ERITYISOSAAMISTA:

Vaativinta erityisosaamista edellyttävät lastensuojelun avohuollon palvelut.

Vaativinta päihdehuollon erityisosaamista edellyttävät lasten ja heidän perheidensä päihdehuollon erityispalvelut

Vaativat eropalvelut

Turva-asuminen, vaativin väkivaltatyö, ihmiskaupan uhrin

Lapsen tai nuoren seksuaalinen hyväksikäyttö/pahoinpitely tai sen epäily

Vakavaa väkivaltaa kokeneet lapset ja perheet, korkean riskin väkivallan uhan alla elävät asiakkaat

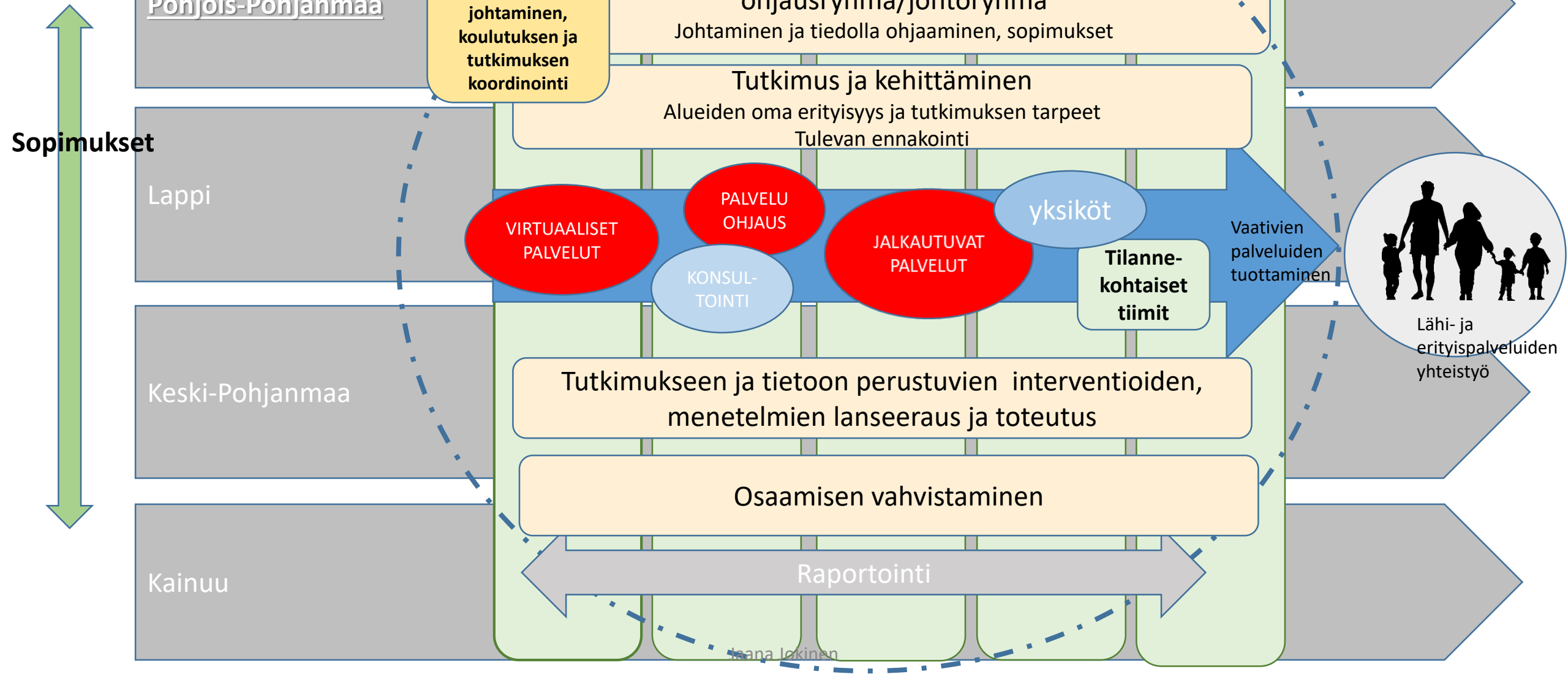
Vaativinta erityisosaamista edellyttävät maahanmuuttajapalvelut

(Konfliktialttiiseen kunniakäsitykseen liittyvä vakava väkivallan uhka, pakkoavioliitot, vaikeasti traumatisoituneiden lasten ja heidän perheidensä hoito ja tuki)

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

POHJOISEN ALUEEN OSAAMIS- JA TUKIKESKUS

VAATIVA TASO

TUTKIMUS JA KEHITTÄMINEN
KOORDINOINTI
ASIAKASTYÖ (1 %)

ALUEELLISET OT-ASiantuntijat ja -RYHMÄT

ERITYISTASO

KESKI-
POHJANMAA

KAINUU

LAPPI

POHJOIS-
POHJANMAA

T
I
E
T
O

O
H
J
A
U
S

M
E
N
E
T
E
L
M
Ä
T

PERUSTASO

SOTE-
palvelut

SOTE-
palvelut

SOTE-
palvelut

SOTE-
palvelut

SOTE-
palvelut

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

PERHE
KESKUS

VARHAISKASVATUS JA KOULU

Pohjoisen OT-alueen tutkimus

OYS/Lapin yliopisto
Pohjoinen OT- keskus

VAATIVAN TASON VAMMAISPALVELUT

Erityisryhmät ja erityistä
osaamista edellyttävät palvelut-
ja monialainen yhteistyö→
palvelujen toimijat, järjestäjät ja
järjestöt

MUUTTUVIEN VÄKIVALTAILMIÖIDEN TUTKIMUS

Fyysisen, sosiaalisen, psyykkisen,
henkisen, seksuaalisen,
digitaalisen ym. väkivallan,
kaltoinkohtelun ja hyväksikäytön
erilaiset muodot.

ERILAISTEN RIIPPUVUUKSIEN TUTKIMUS

Kemiallisten ja toiminnallisten
riippuvuuksien hoito ja
kuntoutus

Monialaisuus; kuntoutus, työmenetelmät ja käytänteet
Erityisosaamiseen perustuvien työmenetelmien kehittäminen

Vammaispalvelut;
Kommunikoimaan
kykenemättömät

Vainon ja vieraannuttamisen
ilmiöt; Tutkiminen ja
yhteistoiminta lastensuojelun
kanssa

Erityisen vaativat
päihdepalvelut ja – osaaminen,
riippuvuuteen liittyvät ilmiöt,
laitoshoito

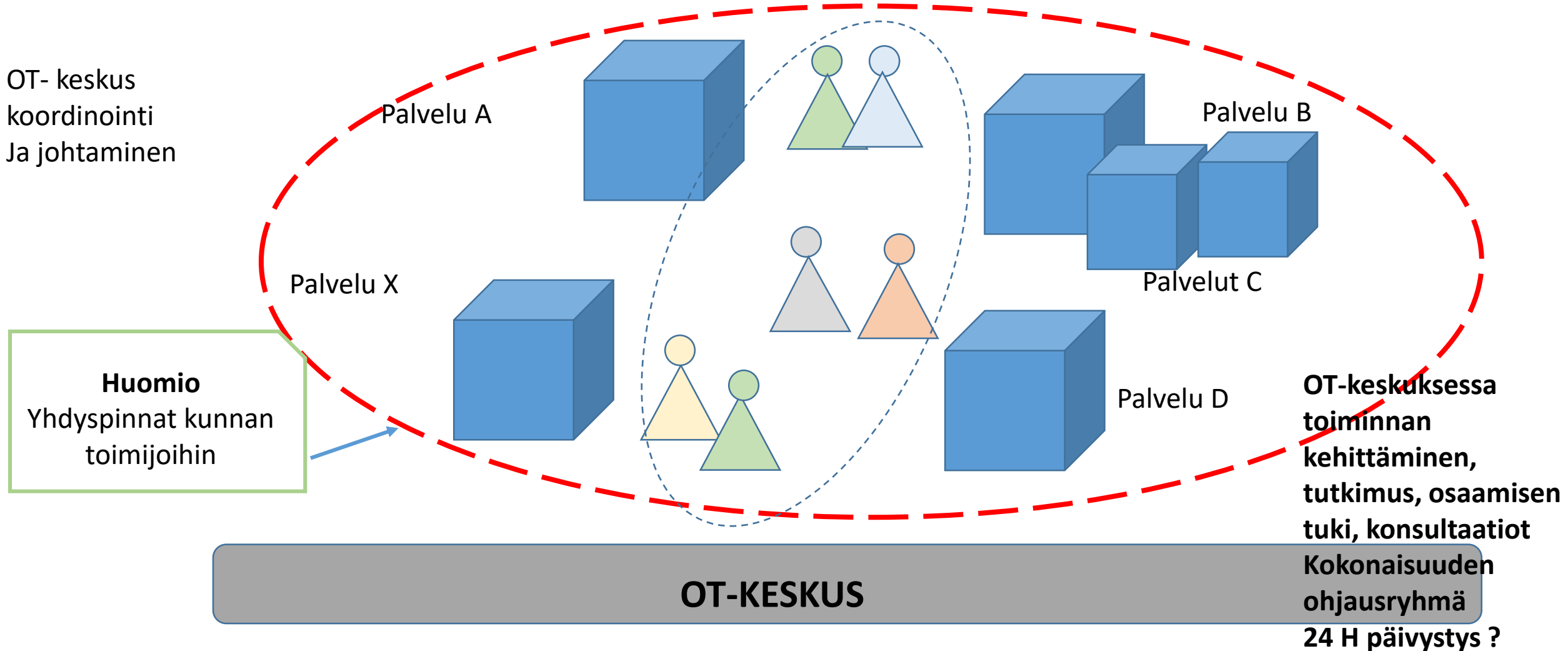
Luonnos

Verkostomainen hybridijoukkue

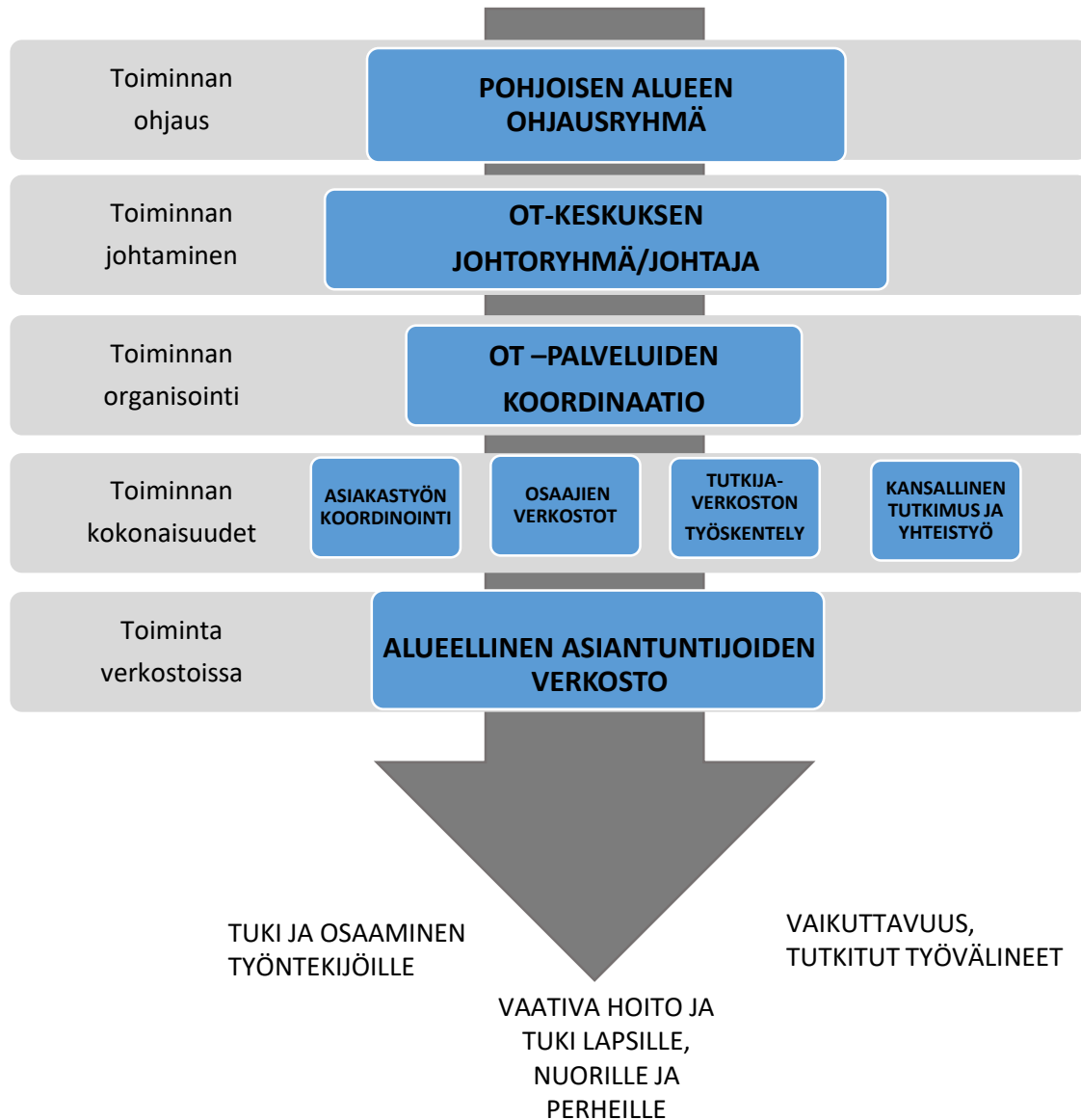
Sähköiset palvelut
Konsultaatio, koulutus,
kehittäminen
Työntekijät jalkautuvat

YHTEINEN SUUNNITELMA

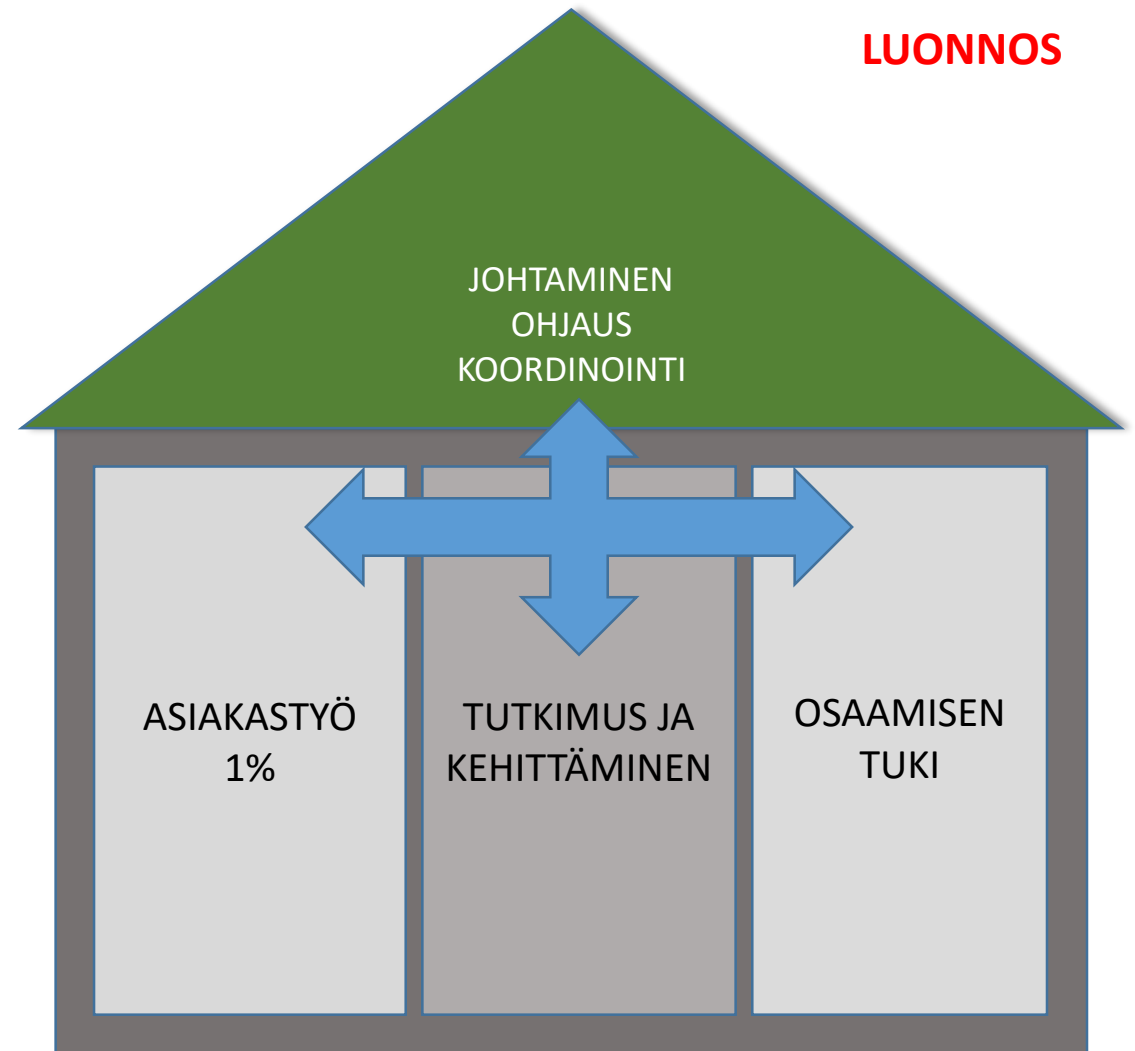
OT- keskus
koordinointi
Ja johtaminen

Hallinnollinen malli

LUONNOS

RAHOITUKSEEN LIITTYVÄT RATKAISUT AUKI

2019

Osaamisen
vahvistaminen

Verkostomainen
hybridi-joukkue

Menetelmät

Konsultointi, ohjaus
ja neuvonta

Tutkimus ja
kehittäminen

Tarkennettu
osaamisen
kartoitus

Yhteiset
rakenteet ja
sisällöt

Työryhmien työ
käynnistyy

OT-KESKUS
Monialainen
yhteinen työ

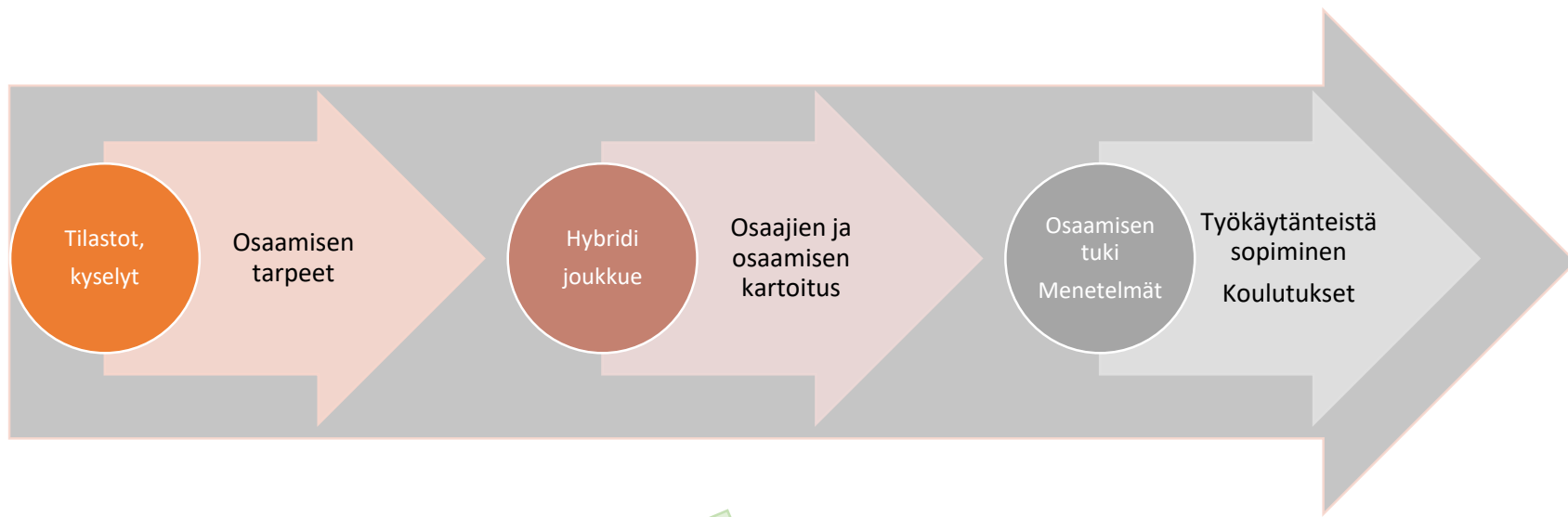
**OT-KESKUKSEN TYÖ
KÄYNNISTYY**

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

Työryhmän muodostaminen

*29 hlöä mukana kaikista neljästä maakunnasta

Osaajien ja osaamisen tarpeiden kartoitus

Aikataulutus

* 2-4 tapaamista vuoden 2019 aikana

Kehittämistyöstä sopiminen (alueellisuus huomioiden)

→ osaamisen tuen tarpeet

→ suunnitelma osaamisen vahvistamiseen

OT-asiantuntijoiden verkosto

PILOTOIDAAN

OSAAMISEN VAHVISTAMINEN:

1. Vaativan tason vammaispalvelut
2. Muuttuvien väkivaltailmiöiden ilmiöt; perheväkivalta, seri, jokin muut?
3. Riippuvuuksiin liittyvä ilmiö? nuorten päihteiden käyttöön → hoito ja kuntoutus

RYHMÄTYÖ

- OLEMASSA OLEVA OSAAMINEN MAAKUNNISSANNE
 - Käytössä olevat työvälineet, työryhmät, käytänteet, erityisosaajat
- ILMIÖ ALUEITTAIN; Ajassa olevaa, näkyvät haasteet ja niihin vastaaminen
- OSAAMISEN TARPEET
- TUTKIMUS OSAKSI KEHITTÄMISTYÖTÄ, PILOTOINTIA

Mitä tarvitaan työn etenemiseksi?

- Alueittain ydinyksiköiden miettiminen
- Huomioidaan myös matalan kynnyksen palvelut ja erityispalvelut
- Asiantuntijatiimit: olemassa olevat maakunnittain?
 - Eri tasot ja ilmiöihin liittyvät tahot
 - Olemassa olevat toimivat rakenteet?

Perhekeskustason toimijat

- huomioidaan OT-työssä asiakassuunnitelmia tehtäessä
- voivat konsultoida OT-keskuksen asiantuntijoita: puhelinkonsultaatiot, sähköiset konsultaatiot eri muodoissaan, OT-asiantuntijoiden jalkautuminen perustason tai yhdessä perus- ja erityispalveluiden toimijoiden kesken koottuun verkostopalaveriin
- voivat olla osa OT-keskusten vaativan osaamisen asiantuntijaverkostoja, esimerkiksi maahanmuuttajatyön osaaminen, kuten vastaanottokeskusten asiakkaiden parissa työskentelevät perusterveydenhuollon ammattilaiset sekä VIP-osaajat (erityiskoulujen kouluterveydenhuolto)
- ovat osaltaan mukana OT-keskusten tutkimus-, kehittämis- ja koordinaatiotyössä
- ovat mukana OT-keskusten johtamisrakenteissa

Kuvio 11: Perhekeskuksen palveluverkosto